

bereiken zou, dat de ééne absolute „rijkskerk” als doel den volke voorgehouden werd; één kerk, waarin alle kerkelijke organisaties zouden worden opgesmolten.

Daarvan hebben veel nationaal-socialisten gedroomd, en ze droomen er nog heden van; want het nationaal-socialisme zal trachten om dat te bereiken. Dat behoort bij zijn eenheidsidee.

De N.S.B. koestert gelijke aspiraties.

Het is de consequentie van het nationaal-socialistische beginsel.

O. B.

III ZIELKUNDE III

Erfelijke eigenschappen der ziel.

II.

De erfelijkheid van de zedelijke eigenschappen levert een nog moeilijker probleem op dan die van de zielkundige kwaliteiten van een pasgeboren kind. Vooral de erfzonde is een moeilijk vraagstuk. Zij die leeren, dat de mensch reeds als geest bestaat van Adam af, hebben geen moeite met de erfzonde, want ze veranderen die in dadelijke zonde van den geest. De aanraking van den geest met de stof in den moederschoot is dan onze val.

Deze beschouwing van de Prae-existentïanen mist elken grond. De zonde kan niet schuilen in de stof, want God heeft alles goed geschapen.

De Traducianen, die de ziel compleet uit de ouders laten ontstaan, hebben eveneens weinig moeite met de erfzonde. Alleen kunnen zij niet verklaren hoe een wedergeborene een onwedergeboren kind kan scheppen of het bestaan geven. De Creationist staat echter voor het probleem, dat God zielen scheidt, die blijven verdorven te zijn van hun ontvangen af, terwijl wij weten, dat God niets gemeen heeft met het kwade. Deze richting scheidt echter zichzelf moeilijkheden door aan te nemen, dat de ziel compleet is na de conceptie of de geboorte. Een ziel moet echter groeien.

Nuchter beschouwd bestaat er bij ons eerste begin niets dan een kern, die zich in twee richtingen ontwikkelt. De ééne richting is een reeks van stoffelijke functies, de andere een reeks van psychische functies. De eerste loopt uit op de formeering van het lichaam, de andere op die van de ziel en de persoonlijkheid.

Deze tweede reeks kan men niet ontkennen, want het is een vaste wet in de zielkunde, dat verschijnselen die het langst werk hebben om zich te ontwikkelen de diepste wortelen hebben. Het zelfbewustzijn, en de persoonlijkheid als openbaring daarvan, is het laatste stuk van onze ontwikkeling. Het ligt dus voor de hand om aan te nemen, dat de kern van het zelfbewustzijn minstens zoo oud is als die van het lichaam. Daarom spraken we van een kern, die zich in tweeërlei reeks van functies ontwikkelt.

Het zedelijke leven ontstaat echter van buiten door levensverbanden in betrekking tot God, het geschapene of de menschheid. Hoe kan er dan van zedelijk leven en van schuld sprake wezen bij b.g.n. levenskern? Om die mogelijkheid te verstaan moeten we ons denken richten op de totaliteit van den persoon, en op die van een geslacht van menschen. Een grijsaard heeft geen moeite om de kwade streken, die hij als knaap uithaalde, als de zijne te erkennen. Stilzwijgend erkent hij de totaliteit van zijn leven en dat doen wij allen. Onze uitwendige verbanden komen ons meest tot bewustzijn als er strijd is tusschen gezinnen, families of volken. Dan voelt een ieder onwillekeurig tot welk verband hij behoort en komt daarvoor op. De liefde kan somtijds dit clan-gevoel overwinnen, doch Shakespeare laat ons in Romeo en Juliet zien, welk een strijd die overwinning kost. Heeft ieder mensch alzoo dit gevoel van solidariteit en denkt hij door de categorie van de totaliteit, welk bezwaar is er dan tegen om aan te nemen, wat de Heilige Schrift ons leert, dat God ieder individueel leven als één geheel beziet en dat in verband met heel het menschelijk geslacht. Voorts is het een feit, dat de patriarchale indeeling van ons geslacht de oudste is. De vader is oorspronkelijk niet alleen de verwekker van het kind, maar ook zijn hoofd, waartoe het behoort bij de indeeling van de geslachten. Daarmee wordt door de menschen gerekend bij het uitbreken van familietwisten, velen, partijbelangen, volksoorlogen. Zoo ook rekent God daarmede bij de toerekening van de schuld der zonde. Het gevolg daarvan is, dat ons eerste levensbeginsel, dat door den gewijden dichter onze ongevormde klomp genoemd wordt, gerekend wordt in Adam te zijn en daarom van de gaven van Gods beeld wordt beroofd.

Hoe de twee genoemde reeksen van functies in het embryo vertegenwoordigd zijn, kan noch biologisch, noch psychologisch geconstrueerd worden, want het is een mysterie. Dit is dan ook de groote waarheid van het Creationisme, dat God alleen door Zijn almachtige scheppingsdaad zulk een

ikelen. Bij het standig, vroegen van liefde voor de geet, voor de ziel van Frankrijk... ing van den kroonker van haar kind... omringd door... der, onbekend... heen. Tot open... gedaante zich... g van haar jong... lijd weduwe, sta... den tegen de pol... liefde zal dw... n van Jacoba... s het geen wonde... ig het staatkund... thrijft. Terwijl... pelend doorbre... tieke spel. Daarn... wijd aan het ke... ngsgewijs besche... d ontwikkelen... tiek.

n jonge vrouw, e... geven, om eenhe... liefde. Het is ha... enheid dier lande... m. Het beeld v... naar voren, ma... den en vereerde... e redenen te tra... f Jan van Braba... egen de kerkelij... en nicht verblee... l der landen era... rke jonkvrouw... r geen stamboom... n. Nu Hoeken... nnen worden da... kan de rust albe... lizing van een v... Jacoba krijgt e...

Dan, als strijd woelt rondom, en strijd Van land- met landzaat dreigt, zal uw gestalt Utrijzen, als van een die leed en streed, Maar stierf in liefde, en wier Gedachtis leeft.

Deze voorspelling legt Verwey een kluitenaar in den mond, die Jacoba de toekomst openlegt. En dit geldt zeker voor Vrouw Jacob, een boek, dat en om zijn historisch beeld, en bovenal om zijn dichterlijke verbeelding den ontwikkelden lezer zal boeien tot het einde.

Gr. H. S.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

Het Deutsche Nationaal-socialisme.

IX.

De Kerk onder het Hakenkruis. (I)

De Kerkstrijd. (I.)

„In meinem Reiche kann jeder nach seiner Fassung selb geworden.“¹⁾

Deze bekende woorden van den grooten keurvorst zijn door de nationaal-socialistische leiders in Duitschland meer dan eens aangehaald en overgenomen als woorden, die ook van toepassing zouden zijn op den nationaal-socialistische staat.

Men bedoelde volgens zijn zeggen daarmee dan dit, dat de staat zich niet bemoeit met kerkelijke zaken. Herhaaldelijk is dat, zoowel voordat men de macht had, als ook na dien door Hitler zelf en door zijn medeleiders uitgesproken.²⁾

Er waren er velen, die van te voren eenige vrees hadden, dat het nationaal-socialisme met zijn eenheidswaan en eenheidsstreven, wanneer het de macht eens zou hebben gekregen, ook in het leven der kerk ingrijpen zou.

Daartegenover werd steeds plechtig verzekerd, dat men dat niet zou doen. De Kerk kon er op rekenen, dat ze volkomen vrij zou blijven, zoo ze zich maar niet bemoeide met politieke zaken.

HET NATIONAAL-SOCIALISME HEEFT DEZE BELOFTE NIET GEHOUDEN.

En het maakt wel een heel zonderlingen indruk, dat men na het breken van zulk een toezegging zoo officieel als het maar kan, telkens weer hoort verklaren, dat de partij zich niet met de kerk bemoeit en die geheel vrij laat in haar beweging.

Die inbreuk op de rechten der kerk is al heel spoedig gekomen.

Het instellen van kerkelijke commissarissen in de landen door de rijksregering is een rechtstreeks ingrijpen geweest in de organisatie der kerk. Had men de kerk vrij willen laten, dan had de regering zoiets ook niet moeten doen, en door middel van deze functionarissen de kerken de verkiezing van nieuwe kerkeraden en beheerscolleges opleggen.

De tactiek van deze handeling was duidelijk.

Men wilde, dat er ook op kerkelijk gebied een soort eenheid komen zou, zooals men die in den staat had weten tot stand te brengen. Veel nationaal-socialisten hebben als doel: Eén volk, één staat, en in dien staat één nationale kerk boven geloofsverdeeldheid. Want de geloofsverdeeldheid is Hitler een doorn in het oog.³⁾

Men zag echter heel goed in, dat men in de protestantische kerken zijn doel van eenheid niet bereiken zou met de bestaande autoriteiten, en daarom moesten die opgeruimd worden, en dan zou de zaak door nieuwe autoriteiten van nati-

1) In mijn rijk kan ieder op zijn manier zalig worden.
2) Cf. Mein Kampf, blz. 127, 632.
3) Cf. Ib. blz. 630 v.v.